UUTISET

Kipukohtia ovat saamelaismääritelmä sekä maaoikeuksia koskeva 14. artikla. Kun ne saadaan selviksi, asiassa voidaan edetä. **KANSANEDUSTAJA MARKUS LOHI (KESK.)**

ANTTI RAATIKAINEN

Hanna Maaren Stoor Enontekiöltä on harmissaan, ettei ILO-sopimuksesta ole mainintaa uudessa hallitusohjelmassa.

Saamelaissopimus ei päässyt hallituksen asialistalle

ILO 169 -sopimuksen ratifiointi lykkääntyy yhä.

ROVANIEMI (MT)
Itsenäisten maiden alkuperäiskansoja koskevan ILO 169 -sopimuksen ratifiointi eli vahvistaminen kuului edellisen hallituksen aikomuksiin, mutta kaatui viime metreillä.

Uusi hallitus ei ohjelmassaan maininnut saamelaisista mitään.

Saamelaisasioista vastaava työ- ja oikeusministeri **Jari Lindström** (ps.) ei kommentoinut MT:lle hallituksen aikeista edistää sopimuksen ratifiointia. Myös pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) oli liian kiireinen vastaamaan.

Sopimukseen perehtynyt Lapin kansanedustajien puheenjohtaja **Markus Lohi** (kesk.) kertoo, että hallitus sopii ILO-sopimuksen ratifioinnista erikseen myöhemmin.

”Nyt keskitytään strategisiin kärkihankkeisiin, jotta saadaan Suomi kuntoon. Hallitusohjelma ei ottanut kantaa moneen muuhunkaan tärkeään asiaan”, Lohi toteaa.

Lohen mukaan hallitus ei voi kokonaan väistää ILO-sopimusta. Jossain vaiheessa aiheeseen täytyy ottaa kantaa.

Perussuomalaisista ei löytynyt intoa kommentoimaan saamelaisasioita.

Kansanedustaja **Ari Jalonen** kuitenkin totesi, että puolue kannattaa tasa-arvoa ja että ”kaikki hyödylliset hankkeet etenevät”.

Kaksi kipukohtaa

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n alkuperäiskansojen oikeuksia turvaava sopimus 169 hyväksyttiin Genevessä 1989, mutta Suomi on viivytellyt sen vahvistamista.

”Kipukohtia ovat saamelaismääritelmä sekä maaoikeuksia koskeva 14. artikla. Kun ne saadaan selviksi, asiassa voidaan edetä”, Lohi sanoo.

Sopimuksen 14 artiklan mukaan alkuperäisväestölle on tunnustettava omistus- ja hallintaoikeus niihin maihin, joita he ovat perinteisesti asuttaneet.

Suomi on valmistellut selitysliitteen, jonka mukaan sopimus ei vaikuttaisi maan hallinta- ja omistusoikeuksiin.

Lohen mukaan ei voida olla varmoja, että erillinen liite olisi kansainvälisesti sitova.

Poromies Tuomas S. Palojärvi kokee tärkeäksi, että saamelaiset saisivat vaikuttaa rakentamiseen ja maankäyttöön ajoissa.

Ulkona neuvotteluista

Saamelaiskäräjien uusi puheenjohtaja **Tiina Sanila-Aikio** kokee, etteivät saamelaisasiat kiinnosta uutta hallitusta lainkaan.

Saamelaiskäräjät eivät päässeet mukaan hallitusneuvotteluihin, eikä Sipilä vastannut heidän tavoitekirjelmäänsä mitenkään.

”Vaikea sanoa, eteneekö ILO-sopimuksen ratifiointi, kun tähän asti olemme käyneet vain monologia hallituksen kanssa”, Sanila-Aikio toteaa.

Hänen mukaansa saamelaiset eivät pääse nyt tarpeeksi ajoissa mukaan vaikuttamaan asioihin, jotka koskevat heitä.

”Esimerkiksi varhaiskasvatuksen uudistuksessa olisi meidän mielestämme pitänyt neuvotella Saamelaiskäräjien kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriö oli toista mieltä.”

Sanila-Aikion mukaan ILO-sopimuksen maaoikeuksia koskeva 14. artikla ei ollut ongelma.

”Olimme valmiita luopumaan pyhimmästämme eli maasta, johon kulttuurimme viime kädessä pohjautuu.”

Saamelaisia harmittaa

Rovaniemen Poroparlamenttiin saapunut enontekiöläinen **Hanna Maaren Stoor** on harmissaan, ettei ILO-sopimusta saatu ratifioitua viime hallistuskaudella, vaikka näin oli tarkoitus.

”Olisi ollut tärkeää saada asiasta maininta uuteen ohjelmaan”, hän sanoo.

Stoorin mukaan sopimuksen ratifiointi turvaisi poroelinkeinon harjoittamisen, sekä saamen kielen ja kulttuurin.

Niin ikään Enontekiöltä, Kultimasta, kotoisin oleva **Tuomas S. Palojärvi** toivoo, vaan ei oikein usko, että asia etenee tällä hallituskaudella.

”Olisi hyvä, että rakentamiseen ja maankäyttöön liittyviin asioihin saisi antaa lausuntoja”, Palojärvi toteaa.

SUVI NIEMI

TAUSTA

Kiistaa, kuka on saamelainen

ILO 169 -sopimuksen tavoite on varmistaa alkuperäiskansojen ihmisoikeudet sekä oikeudet maihin, joilla ne ovat perinteisesti asuneet.
Edellinen hallitus esitti sopimuksen ratifioimista. Selitysliitteeseen kirjattiin, ettei maiden hallinta- ja omistusoikeuksiin kosketa.
ILO-sopimuksen ratifiointia valmisteltiin yhdessä saamelaiskäräjälain uudistuksen kanssa. Lakiesitys saamelaiskäräjälaista kaatui, koska eduskunta ei halunnut muuttaa saamelaismääritelmää.
Saamelaisuus olisi esityksen mukaan edellyttänyt saamelaiskäräjien ryhmähyväksynnän. Ryhmähyväksynnän on pelätty syrjivän osaa saamelaiseksi itsensä kokevia.
ILO-sopimuksen ratifiointi jäi viime hallituskaudella käsittelemättä viime metreillä. Sopimus ei kuitenkaan raukea, sillä se on kansainvälinen sopimus.

Venäläiset uusyrittäjät hakevat sillanpäätä Eurooppaan

MOSKOVA, VENÄJÄ (MT)
Skolkovon yrityspuistosta alkunsa saanut Biomedtechnologies kehittää leikkausrobotteja sairaaloille.

Venäläisyrityksen perustajiin kuuluva **Sergey Sheptunov** kertoi, että keksinnön kaupallistamisessa pohdittiin ensin Kiinaa. Suunta vaihtui kuitenkin Eurooppaan, kun Suomesta löytyi tärkeää rahoitusta ja neuvoja niin tuotteiden testaukseen kuin liiketoiminnan suunnitteluun.

”Olemme hyvin tyytyväisiä Tekesiltä ja suomalaisilta lääkäreiltä saamaamme tukeen”, hän kehuu.

Venäläisen tieteenteon vahvuudet - avaruus, energia- ja tiedonsiirron teknologiat - näkyivät Moskovassa pidetyssä yrittäjyystapahtumassa alkuviikolla. Skolkovon yrityspuistossa pidetty kansainvälinen tapahtuma keräsi rahoittajia, yrittäjiä, tutkijoita ja opiskelijoita.

Tietotaitoa löytyy myös uusilta aloilta esimerkiksi 3D-tulostuksesta ja optiikasta, jotka muuttavat tulevaisuudessa robottien tavoin tuotantoa ja kauppaa.

Poliittiset jännitteet EU:n ja Venäjän välillä ovat johtaneet tilanteeseen, jossa harva suomalainen yritys investoi lisää Venäjän markkinoille.

”Yhteistyö voi kuitenkin toimia myös toisinpäin: venäläisillä on tutkimusosaamista, jolle he etsivät markkinoita Euroopasta. Jos he löytävät siihen suomalaisia kumppaneita, siitä on hyötyä molemmille”, sanoo Tekesin pääjohtaja **Pekka Soini**.

”Suurilla venäläisillä yrityksillä ei ole vielä toimintakulttuuria, jossa kyettäisiin hyödyntämään startup-yrityksiä uusien tuotteiden ja toimintamallien kehittämiseen”, arvioi puolestaan EK:n erikoisasiantuntija **Outi Ervasti**.

Opiskelija Darya Rybitskoy jutteli puhuvan robotin kanssa Skolkovon tapahtumassa. Robotiikka on yksi venäläistutkijoiden kiinnostuksen kohteista.

Suomi on sopiva sillanpää sijaintinsa, vakaiden olojensa ja pitkäaikaisten keskinäisten yhteyksien ansiosta, kun venäläiset tutkijat ja aloittavat yrittäjät tähyävät läntistä rahoitusta ja markkinoita. Tästä vahvuudesta kannattaa Ervastin mukaan pitää kiinni taloudellisesti epävarmanakin aikana.

Kiinnostusta yhteyksiin on: Skolkovon tapahtumaan osallistui yli 150 suomalaista yritysten ja elinkeinoelämän edustajaa. Samalla kun katseltiin, missä Venäjällä mennään, syntyi yhteyksiä myös kotimaisten yrittäjien ja startup-väen kesken.

Elintarvikkeille ei ideoita

Elintarvikealalla toimivan Ambroniten yrittäjät vierailivat Moskovassa omatoimisesti.

Viiden opiskelijan perustama uusyritys on yksi suomalaisista menestystarinoista (MT 21.11.). Viime syksynä markkinoille lanseerattuja jauheita myydään verkon kautta jo 40 maahan.

”Kuuntelimme muutamia terveyspuolen esityksiä. Siellä ei kuitenkaan ollut mitään innovaatioita kuluttajien arkeen sopivista tuotteista vaan paino oli kliinisen ja lääkkeiden tutkimuksen tuotteistamisessa”, ihmettelee **Simo Suoheimo**, yksi Ambroniten perustajista.

”Ehkä Venäjällä ymmärretään vähemmän sitä, miten tärkeä rooli terveellisillä elintarvikkeilla on ihmisen hyvinvoinnissa.”

Ambroniten tuote on juomajauhe, joka täyttää kiireisen kuluttajan yhden päivän ravitsemuksellisen tarpeen.

Tutkimukseen perustuva uuselintarvike on valmistettu laadukkaista raaka-aineista kuten suomalaisista mustikoista ja kaurasta.

”Venäjältä on tullut yhteydenottoja jälleenmyynnin aloittamisesta, mutta emme ole perustamassa kivijalkakauppoja”, Suoheimo toteaa.

Yritys aikoo keskittyä kokonaan verkkokauppaan, jossa Suoheimo näkee parhaat kasvunäkymät.

KAIJALEENA RUNSTEN

KOMMENTTI

Terveys ei ole ruokaa?

Yrityshautomot ja -kiihdyttämöt, startupit (suomeksi uusyritykset) ja innovaatiot ovat kovaa valuuttaa myös Venäjällä.

Skolkovon yrityspuistossa vallitsi innostunut tunnelma. Tapahtumaa voi pitää yhtenä merkkinä, että Venäjä kulkee pitkällä juoksulla väkisin muun Euroopan tavoin markkinatalouden suuntaan.

Jos talouden ja hyvinvointivaltion muutos aiheuttaa rakenteiden natinaa Suomessa, niin voi vain yrittää kuvitella, miten se onnistuu Venäjän poliittisessa ilmastossa. Lisää kiviä uusien yrittäjien kenkiin aiheuttavat luonnollisesti talouspakotteet ja halventuneen öljyn yhdessä aiheuttama vaje valtion kassaan.

Terveysbuumi on selvästi levinnyt Venäjälläkin ainakin suurkaupunkien keskiluokan pariin. Skolkovossa opiskelijat kulkivat ympäriinsä käsissään joko kahvimuki tai viherpirtelö tai muu terveysjuoma.

Siksi on yllättävää, ettei kuluttajien kysyntään ole mitään kiinnostusta tuotekehityksen puolella. Terveysteknologiaa mainostetaan kyllä yhdeksi Skolkovon toiminnan ytimistä, mutta terveys tarkoittaa samaa kuin sairauksien hoito ja lääkkeet.

Suomalaisen elinkeinoelämän ryhmään ei liioin kuulunut yhtään elintarvikealan edustajaa. Onko toivo Venäjän markkinoiden suhteen siis heitetty?

KAIJALEENA RUNSTEN

YRITYSPUISTO

Skolkovo

Skolkovon yrityspuisto on osa Venäjän hallituksen tavoitetta monipuolistaa maan elinkeinotoimintaa.
Sitä pyörittävän säätiön rahoituspääoma on neljän toimintavuoden jälkeen 3,5 miljardia euroa.
Innovaatiokeskusta hyödyntäneet yritykset ovat säätiön mukaan synnyttäneet 900 miljoonan euron liikevaihdon, 13 500 työpaikkaa ja 1 300 patenttihakemusta.
Tekesillä, Fortumilla, rahoitusyhtiö Innovestorilla ja muutamilla maakuntien ja yliopistojen kehittämisyhtiöillä on Skolkovon kanssa yhteistyösopimukset.
Suuri osa yrityspuiston ja sen yhteyteen suunnitellun teknisen korkeakoulun toiminnasta on toistaiseksi hajautettu ympäri Moskovaa.
Alueelle on tarkoitus nousta vuoteen 2020 mennessä lisää toimitiloja yhteensä 35 000 hengelle.